

פרשת וישב

מה בפרשה: סיכום מתומצת על פרשת השבוע

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" - לאחר שעבר תלאות רבות, כפי שקראנו בפרשיות השבוע, החליט יעקב להשתקע בארץ גושן בתקוה שימצא בה מנוחה ורוגע. אך רבות מחשבות בלב איש...

חלומות יוסף

מבין שנים-עשר בניו אוהב יעקב יותר מכל את בנו אשר ילדה לו רחל - יוסף. רק לו "עשה כתונת פסים". היחס המיוחד גרם לשנאה אצל יתר האחים כלפי יוסף, עד כדי כך, שלא יכלו להשיב לו שלום. שלא כאחיו המשיך יוסף לאהוב אותם ולכן, באופן טבעי, החליט לספר להם את החלום המענין שחלם. בחלומם נראו האחים מאלמים אלומות כשלפתע מבין האלומות מזדקפת אלומתו של יוסף. לאחר מכן סובבות אלומותיהם של יתר האחים ומשתחוות לאלומה זו.

האחים, שלא התקשו לפתור את משמעות החלום, זועמים על יוסף: "המלוך תמלוך עלינו אם משול תמשל בנו,?" אך יוסף בתמימותו ממשיך לספר לבני משפחתו על חלום נוסף, בו נראים השמש והירח ואחד-עשר הכוכבים משתחוים לו (השמש והירח אלו הם אביו ואמו ו-11 הכוכבים מייצגים את אחיו).

גם יעקב, כשהוא שומע את דבר החלום, מביע את הסתייגותו ממנו, בתקוה שהדבר ישכך במקצת את שנאת האחים; "הבוא נבוא אני ואמך (שכבר נפטרה) להשתחוות לך ארצה" - הוא מטיל ספק באמיתותו של החלום. בכל זאת הצליחו חלומות יוסף להגביר את השנאה והקנאה אצל האחים.

מכירת יוסף

באחד הימים יוצא יוסף בשליחות אביו אל מקום המרעה, לבדוק אם הכל כשורה אצל אחיו הרועים את הצאן. לאחר מכן אמור יוסף לשוב הביתה. אולם האחים, בראותם את יוסף, החליטו כי זו ההזדמנות לשים קץ, אחת ולתמיד, להתנשאותו עליהם. בתחילה רצו ל... הורגו אך בהתערבותו של ראובן הוחלט להשליכו לבור. הם השליכו אותו לאחד הבורות, בתוכו שרצו נחשים ועקרבים, לא לפני שפשטו ממנו את כתונת הפסים המיוחדת שנתן לו אביהם.

בכל אופן עדיין נקפם ליבם ויהודה פנה אל אחיו: "מה בצע כי נהרוג את אחינו (בבור) . . . לכו ונמכרנו לישמעאלים". ההצעה מתקבלת ויוסף נמכר לאורחת ישמעאלים העושה את דרכה למצרים. ביודעם שלבטח ידאג יעקב ליוסף, שהיה אמור כבר לחזור הביתה, לקחו האחים את כתונת הפסים של יוסף, טבלו אותה בדמו של שער עיזים ושלחוה לאביהם. יעקב הכיר מיד את הכותנת; "ויאמר, כתונת בני, חיה רעה אכלתהו, טרופ טורף יוסף". כדין אב האבל על בנו ה"מת" קרע יעקב את בגדיו ומאן להתנחם.

לאחר שראו האחים את צער אביהם התחרטו על מעשיהם ורצו לפדות את יוסף מיד קוניו, אלא שכל החיפושים אחריו היו לשוא. את כל מרירותם וזעמם שפכו כעת על מי שהגה את רעיון המכירה - יהודה.

יהודה ותמר

בעקבות הסכסוך שפרץ בינו לבין אחיו החליט יהודה, להפרד מהם וללכת למקום אחר. שם נשא לו אשה וזו ילדה לו שלושת בנים. משבגר בנו בכורו, ער, השיא אותו לתמר, אך בעקבות התנהגותו הרעה נגזר

פרשת וישב

עליו מן השמים למות בגיל צעיר. כך עלה גם בגורלו של האח השני ובבית יהודה נשאר הבן הצעיר אשר בהתאם לחוקי היבום היה עליו לשאת את תמר, אולם יהודה התחמק מנישואים אלה בטענה שעדיין הוא צעיר.

התגלגלו הדברים ותמר התעברה מיהודה. כשבאו ואמרו שכלתו הרה פסק יהודה חד משמעית שעל פי כללי היבום היא אסורה כאשת איש: "הוציאוה ותשרף!"

ברגע זה התגלתה גדלותה של תמר, בדיבור קל היתה יכולה להוכיח את חפותה ולהוציא את האמת לאור, אך היא מעדיפה, כדי לא לבייש את יהודה ברבים, רק להציג את חותמתו ומטהו של האיש לו היא הרה, כשהיא משאירה ליהודה את האפשרות להתחמק מכל הענין. יהודה גם הוא עומד בנסיון ומודה על האמת ; "ויאמר: צדקה ממני". אכן, לא פלא כי משני אלה יצאה מלכות בית דוד המפוארת.

יוסף במצרים

בנקודה זו חוזרת הפרשה לעסוק בתיאור קורותיו של יוסף אשר הגיע למצרים ונקנה על ידי פוטיפר, שר הטבחים של פרעה. הברכה שורה במעשה ידיו של יוסף ואדונו המצרי מעלהו בדרגה וממנה אותו למנהל כל עניני הבית. בהיות יוסף גם יפה תואר חשקה בו אשתו של שר הטבחים ומשלא נענה להפצרותיה העלילה עליו בפני בעלה כי הוא מציק לה. בעל הבית רגז מאוד וציוה להשליך את יוסף לבית הסוהר.

שם פוגש יוסף את שר המשקים ושר האופים שהושלכו גם הם לכלא על ידי פרעה מלך מצרים. יום אחד חלמו השניים חלומות משונים והיו טרודים בפתרון חלומותיהם, עד שהופיע יוסף ופתר להם את חלומותיהם. שר המשקים סיפר כי ראה גפן בעלת שלושה שריגים שהבשילה והוא סוחט אותה לתוך כוס פרעה שהיתה בידו. אמר לו יוסף כי שלושת השריגים הם שלושה ימים שלאחריהם יחזיר אותו פרעה למשרתו הרמה. בהזדמנות זו גם ביקש משר המשקים שבצאתו לחופשי יזכיר את חפותו בפני המלך. לאחר מכן סיפר שר האופים את חלומו, בו נראים על ראשו שלושה סלים כשעל העליון עומד עוף ואוכל מן המאכלים שבתוכו. על חלומו אמר יוסף כי בעוד שלושת ימים ישא פרעה את ראשו מעליו ויתלה אותו על העץ.

ואכן, פתרונותיו של יוסף התגשמו, אך על אף ששר המשקים הוחזר למשרתו "ולא זכר שר המשקים את יוסף, וישכחו".

מקור: maale-adumim.com